

Kestävää kehitystä käytännössä

Kestävän kehityksen
yhteiskuntasitoumuksen vuosi 2020

Suomen Kestävän kehityksen toimikunta

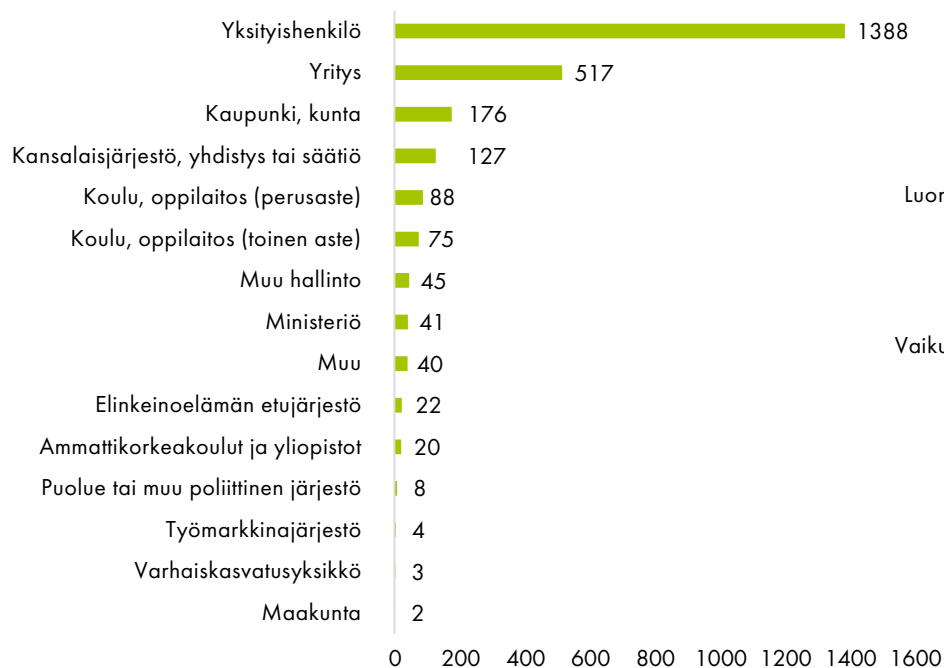
Annetut sitoumukset lukuina

**UUODEN LOPUSSA
SITUUMUKSIA
OLI YHTEENSÄ**

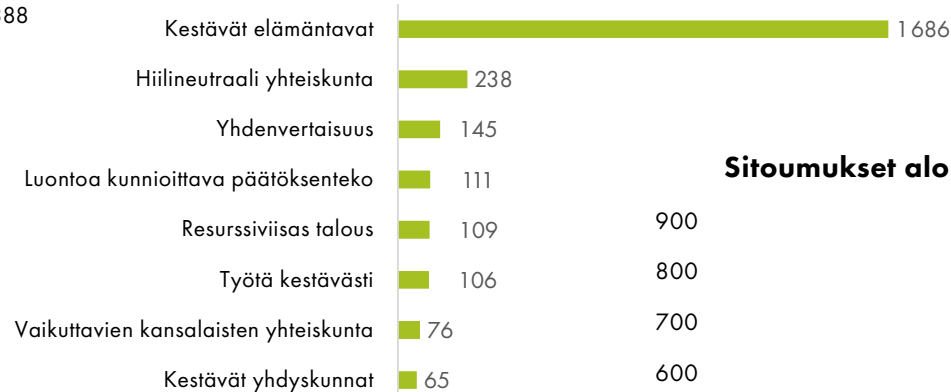
2542

**Vuonna 2020 tehtiin 363 uutta sitoumusta.
Vuoden lopussa sitoumuksia oli yhteensä 2542.**

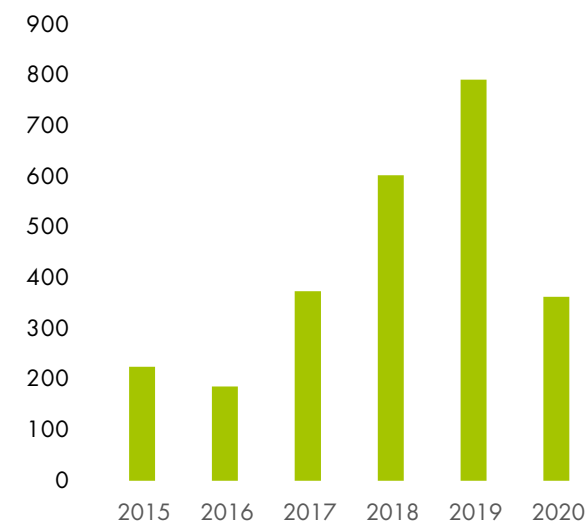
Sitoumukset taustaorganisaatioittain

Sitoumukset tavoitteittain 2015–2020

Sitoumukset aloitusvuosittain

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on ainutlaatuinen ja konkreettinen työkalu

Elämme keskellä suurta globaalia muutosta, joka aiheutuu maapallon väestön ja aineellisen kulutuksen kasvusta. Jatkaminen vanhaan tapaan ei ole vaihtoehto. Tarvitsimme uuden lähestymistavan kestäväan kehitykseen. Tästä ajatuksesta syntyi kestävan kehityksen yhteiskuntasitoumus ”Suomi, jonka haluamme 2050”.

AGENDA2030

Globaali kestävan kehityksen Agenda2030-toimintaohjelma kattaa kaikki kestävan kehityksen ulottuvuudet: sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöllisen. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on keskeinen väline näiden globaalien tavoitteiden toteuttamiseksi Suomessa.

TÄTÄ ON KESTÄVÄN KEHITYKSEN YHTEISKUNTASITOUMUS

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on esimerkki Suomen tavasta toteuttaa kestävä kehitystä käytännössä. Sitoumustyö tuo yritykset, kansalaisyhteiskunnan toimijat ja julkisen sektorin yhteen ainutlaatuisella tavalla. Sitoumuksen takana on Suomen kestävan kehityksen toimikunta. Idea on yksinkertainen – konkreettisia tekoja, mitattavia tuloksia.

TEKEMISTÄ

Yhteiskuntasitoumuksessa eri toimijat sitoutuvat edistämään kestävä kehitystä kaikessa työssään ja toiminnassaan. Tämä toteutuu tekemällä toimenpidesitoumus Sitoumus2050.fi-palvelussa. Sitoumuksen on luotava uutta ja oltava mitattava sekä noudatettava kestävan kehityksen yhteiskuntasitoumuksen periaatteita. Sitoumuksen voi kohdistaa yhteen tai useaan tavoitteeseen.

RAPORTOINTI

Sitoumuksen tekijät raportoivat sitoumustensa edistymisestä vapaaehtoisesti vähintään kerran vuodessa Sitoumus2050 -palvelussa. Raportit ovat suoraan nähtävissä kunkin sitoumuksen yhteydessä.

Tavoitteet

- 1 Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin
- 2 Vaikuttavien ihmisten yhteiskunta
- 3 Työtä kestävästi
- 4 Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt
- 5 Hiilineutraali yhteiskunta
- 6 Resurssiviisas talous
- 7 Luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat
- 8 Luontoa kunnioittava päätöksenteko

Esimerkkejä vuonna 2020 tehdyistä sitoumuksista

TYÖTÄ KESTÄVÄSTI

VRED MEDICAL OY – TYÖTÄ KESTÄVÄSTI

Vred Medical vähentää työmatkalentämistä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja kompensoi lentokilometrejä. Lisäksi yritys tarjoilee tapahtumissaan ilmastoystävällistä ruokaa ja huomioi tuotteiden hiilijalanjalan kaikissa hankinnoissaan.

<https://sitoumus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/512852>

KESTÄVÄT ELÄMÄNTAVAT

KOUVOLAN KAUPUNKI – KESTÄVÄN ELÄMÄNTAVAN VAHVISTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN ARJESSA

Kouvola kaupunki vahvistaa ja edistää kestävä elämäntapaa varhaiskasvatuksen arjessa tekojen ja valintojen kautta. Yhdeksi varhaiskasvatussuunnitelman painotusalueista on valittu ”luontoa lähestyvä”. Varhaiskasvatusyksiköissä toteutetaan yksikkökohtaisia ympäristökasvatussuunnitelmia, vahvistetaan luontosuhdetta ja ulkoillaan runsaasti päivittäin.

<https://sitoumus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/495416>

HIILINEUTRAALI YHTEISKUNTA

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI – HIILINEUTRAALI HÄMEENLINNA 2035

Hämeenlinnan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Kaupungin ilmastotyötä ohjaa Hiilineutraali Hämeenlinna-toimenpideohjelma, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2020. Ohjelmassa on esitelty ne toimenpiteet, joilla kaupunki saavuttaa ilmastotavoitteensa sekä mittarit, joilla toiminnan vaikuttavuutta mitataan.

<https://sitoumus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/513788>

RESURSSIVIISAS TALOUS

ATRIA OYJ – VESIVASTUUSITOUMUS

Vesivastuusitoumuksella Atria kantaa vastuuta vedenkäyttöön liittyvistä ympäristövaikutuksista niin omassa tuotannossa kuin koko ruokaketjussa pellolta pöytään. Veden kulutusta pyritään tehostamaan jatkuvasti, ja veden häiriötön toimitus turvataan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

<https://sitoumus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/493940>

Esimerkkejä vuonna 2020 tehdyistä sitoumuksista

LUONTOA KUNNIOITTAVA PÄÄTÖKSENTEKO

THE TRAVEL EXPERIENCE OY – KESTÄVÄN MATKAILUN KEHITTÄMINEN

Yritys tekee työtään kestävän kehityksen mukaisesti ja parantaa prosessejaan niin, että lopputuloksena yrityksen toiminnasta aiheutuvat päästöt vähenevät ja Suomen luodaan uusia kestävää matkailua tukevia työpaikkoja. Lisäksi Suomeen tuleville matkailijoille tarjotaan kestävän matkailun palveluita.

<https://sitomus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/530679>

VAIKUTTAVIEN KANSALAISTEN YHTEISKUNTA

LOUNAISHÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ – KOHTI TULEVAISUUTTA ENNAKOIVAA JA YHTEISKUNAA UUDISTAVAA OPPILAITOISTA

LHKK kehittää toimintamallejaan kestävämmiksi kiinnittämällä entistä enemmän huomioita lähiympäristöön ja oppilaitoksen käytänteisiin. Lisäksi LHKK kehittää ilmasto- ja kiertotaloustoimintaansa yhteistyössä alan edelläkävijöiden kanssa luoden uudenlaisia oppimisympäristöjä ja oppimisen malleja. Tavoitteena on laajentaa käsitystä kestävyystaidoista kohti ekososiaalista sivistystä ja globaalia ulottuvuutta.

<https://sitomus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/481789>

KESTÄVÄT YHDYSKUNNAT JA PAIKALLISYHTEISÖT

SIRKUS- JA MUSIIKKIYHDISTYS AGIT-KIRK – KESTÄVÄÄ Sirkusta JA VASTUULLISTA ESITTÄVÄÄ TAIDETTA

Agit-Cirk työskentelee sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla sekä edistää kestävän kehityksen mukaisten kulttuurialan työpaikkojen ja työtapojen syntyä uudistamalla toimintamallejaan. Yhdistys ottaa kiertuetoiminnassa huomioon hiilijalanjälkensä sekä toiminnastaan jälkipolville jäävän sosiaalisen kädenjäljen.

<https://sitomus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/516874>

YHDENVERTAISET MAHDOLLISUUDET HYVINVOINTIIN

PUOLALAN KOULU, TURKU – HYVINVOINNIN VUOSIKELLO

Puolalan koulussa otetaan tämän lukuvuoden alussa käyttöön hyvinvoinnin vuosikello, jonka tavoitteena on lisätä oppilaiden ja henkilökunnan sosiaalista hyvinvointia. Tavoitteeseen pyritään kuukausittaisilla teemoilla, joita käsitellään oppilaiden kanssa ja opettajien säännöllisillä workshoppeilla.

<https://sitomus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/431360>

Vuonna 2020 solmittiin kolme uutta Green deal -sopimusta

KESTÄVÄN PURKAMISEN GREEN DEAL -SOPIMUS

Helmikuussa 2020 ympäristöministeriö solmi yhdessä Rakli ry:n kanssa kestävän purkamisen green deal -sopimuksen, eli vapaaehtoisen sopimuksen materiaalitehokkuuden edistämiseksi purkamisessa. Päättävänä on lisätä purkumateriaalien uudelleenkäyttöä ja kierrättämistä kannustamalla kiinteistöomistajia ja rakennuttajia laatimaan purkukartoitus vähintään kokonaisten rakennusten purku- sekä laajoissa korjaushankkeissa. Green deal kannustaa myös käyttämään entistä tehokkaammin verkkopohjaisia maanlaajuisia vaihdanta-alustoja, kuten esimerkiksi Materiaalitoria, joista materiaalit voidaan löytää hyödynnettäviksi muiden toimijoiden toiminnassa. Sopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti.

MIKÄ ON GREEN DEAL?

Green deal on vapaaehtoinen sopimus valtion ja elinkeinoelämän tai esimerkiksi kuntasektorin välillä. Tavoitteena on yhdessä edistää kestävän kehityksen tavoitteita. Green deal -sopimusten avulla

PÄÄSTÖTTÖMÄT TYÖMAAT – KESTÄVIEN HANKINTOJEN GREEN DEAL -SOPIMUS

Syyskuussa 2020 ympäristöministeriö, Senaatti-kiinteistöt sekä Espoon, Helsingin, Turun ja Vantaan kaupungit allekirjoittivat vapaaehtoisen Green deal -sopimuksen työmailla syntyvien päästöjen vähentämiseksi. Sopimuksen tavoitteena on, että mukana olevien kuntien ja Senaatin työmaat ovat vuoden 2025 loppuun mennessä fossiilittomia, eli niillä ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Lisäksi vuoteen 2030 mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä. Sopimuksen mukaisesti työmaiden päästöihin luetaan työkoneiden, sähkön, lämmityksen ja vaihteiden kuljetusten päästöt. Sopimus on voimassa vuoden 2030 loppuun asti ja se on ensimmäinen Green deal -sopimus, joka on allekirjoitettu julkisen sektorin kesken kestävien hankintojen edistämiseksi.

etsitään ratkaisuja muun muassa ilmasto-haasteisiin vastaamiseksi ja kiertotalouden edistämiseksi Suomessa. Sopimusten avulla voidaan tehostaa lainsäädännön toimeenpanoa tai täydentää lainsäädäntöä. Sopimuksissa voidaan esimerkiksi asettaa lainsäädäntöä ankarampia

HAITALLISTEN AINEIDEN VÄHENTÄMINEN VARHAISKASVATUKSEN HANKINNOISSA – KESTÄVIEN HANKINTOJEN GREEN DEAL -SOPIMUS

Marraskuussa 2020 sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, ympäristöministeriö, Helsingin, Tampereen ja Vantaan kaupungit, sekä hankintaorganisaatiot Monetra Oulu Oy ja Tuomi Logistiikka Oy julkistivat allekirjoittamansa vapaaehtoisen Green deal -sopimuksen haitallisten aineiden vähentämiseksi varhaiskasvatuksen ympäristössä. Sopimuksen tavoitteena on julkisten hankintojen kautta vähentää haitallisia kemikaaleja (aineita) varhaiskasvatuksen ympäristössä, sekä lisätä pohjoismaisen ympäristömerkinnän saaneiden tuotteiden ja palveluiden hankintaa ja siten vähentää lasten kokonaiskemikaalialitumista. Sopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti.

tavoitteita sekä toteuttaa tiettyjen tavoitteiden saavuttaminen ilman lisäsääntelyä.

Yksittäiset yritykset ja yhdistykset voivat liittyä sopimukseen tekemällä sitoumuksen sitoumus2050.fi-sivustolla.

Suomi antoi YK:lle Agenda2030 -maaraportin

Pääministeri Sanna Marin esitteli heinäkuussa YK:lle Suomen toisen Agenda2030 -maaraportin (*Voluntary National Review*). Maaraportti kuvaa Suomen edistymisen ja tilanteen Agenda2030 -toimintaohjelman toimeenpanossa. Suomi antoi ensimmäisen maaraportin vuonna 2016.

Maaraportin mukaan Suomi on saavuttanut tai on lähellä saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet, jotka liittyvät köyhyyden vähentämiseen, terveyteen, koulutukseen, veteen ja energiaan, eriarvoisuuden vähentämiseen sekä rauhaan ja oikeusvaltioon. Suomen suurimmat haasteet liittyvät ilmastonmuutokseen, kulutus- ja tuotantotapoihin, luonnon monimuotoisuuteen sekä kehitysyhteistyörahoituksen tasoon.

Suomen Agenda2030 maaraportti YK:lle ja sen kaksi liitettä.

Pääministeri Sanna Marin esitteli Suomen toisen Agenda2030 -maaraportin YK:lle heinäkuussa. Kuva: Laura Kotila

Kestävän kehityksen tila ja tulevaisuus

Tila ja tulevaisuus -tilaisuus järjestettiin 3. kesäkuuta virtuaalisena tapahtumana, jota oli mahdollisuus seurata YouTube:n kautta. Tilaisuudessa julkaistiin Suomen Agenda2030 -maaraportti. Ohjelmassa keskityttiin Agenda2030 maaraportin lisäksi muun muassa kaupunkien rooliin kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanossa, tiedeyhteisön ja nuorten näkemyksiin tulevaisuuden kestävästä yhteiskunnasta sekä siihen, miten Suomi valmistautuu ylittämään edessä olevan kestävyysmurroksen.

Kestävän kehityksen toimikunnan
pääsihteeri Annika Lindblom
kestävän kehityksen tila ja
tulevaisuus -tapahtumassa.
Kuva: Laura Kotila

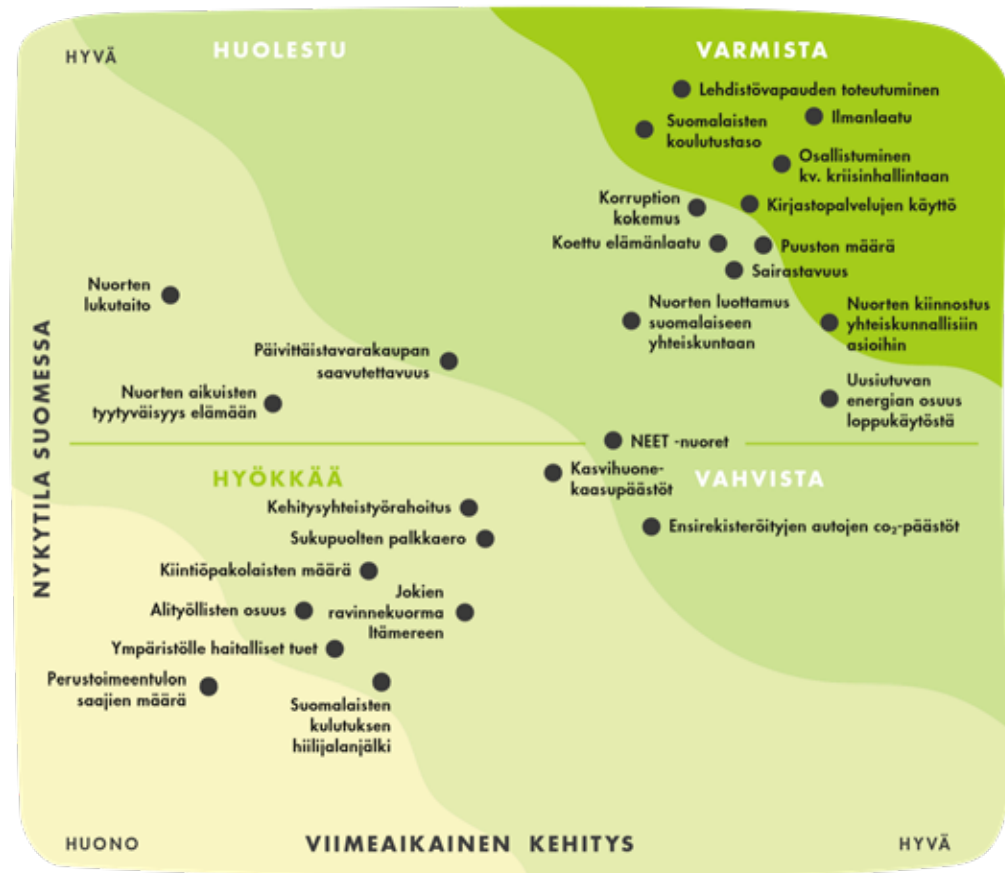
Kestävän kehityksen kansalaisraati

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KANSALAISSRAATI

Kansalaisraati arvioi Suomen kestävän kehityksen tilaa vuoden 2019 tiedoilla. Raati käsitteli kestävän kehityksen eri osa-alueita asettamalla ne neljään kategoriaan: "HUOLESTU", "HYÖKKÄÄ", "VAHVISTA" ja "VARMISTA". Kansalaisraatiin osallistui noin 500 vapaaehtoista suomalaista.

Raatilaiset olivat tyytyväisiä erityisesti suomalaisten elämänlaatuun, hyvään koulutustasoon ja lehdistönvapauden toteutumiseen. Eniten huolta herättivät luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, ympäristölle haitallisten tukien määrä ja suomalaisten kulutuksen korkea hiilijalanjälki. Myös nuorten lukutaidon heikkeneminen nähtiin huolestuttavana.

Vuoden 2020 kestävän kehityksen kansalaisraadinn tulokset nelikentässä.

Euroopan kestävän kehityksen viikko 20.–26.9.2020

Euroopan kestävän kehityksen viikkoa (*European Sustainable Development Week*) vietettiin vuonna 2020 poikkeuksellisesti syyskuussa. Viikon tarkoituksena on edistää kestävää kehitystä ja lisätä tietoisuutta kestävän kehityksen tavoitteista. Tällä kertaa viikolle osui myös Agenda2030 toimintaohjelman syntymäpäivä: 25.9.2020 tuli kuluneeksi viisi vuotta siitä, kun 193 maata sopivat uudesta kestävän kehityksen toimintaohjelmasta.

Suomessa viikko oli täynnä tapahtumia. Kestävän kehityksen toimikunta, talousneuvosto ja ilmastopolitiikan pyöreä pöytä järjestivät yhteiskokouksen, jossa pohdittiin ratkaisuja hallituksen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2035 mennessä kestävällä ja oikeudenmukaisella tavalla.

Viikon aikana pidettiin myös vuoden 2020 parhaiden kestävän kehityksen sitoumusten palkitsemistilaisuus, jossa palkittiin Sitoumus2050

-palveluun tehdyistä toimenpidesitoumuksista kolme vaikuttavinta, innostavinta ja innovatiivisinta sitoumusta. Lisäksi järjestettiin videokampanja, jossa Kestävyyspaneelin tutkijat kertovat, miten kestävyysmuutos toteutetaan tieteen näkökulmasta.

Vuoden 2020 parhaat kestävän kehityksen sitoumukset:

- Kouvolan kaupungin ympäristöohjelman sitoumus
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n sosiaalisen vastuun sitoumus
- Sisäministeriön kokonaisvaltainen kestävä kehityksen sitoumus

Kestävän kehityksen toimikunta, talousneuvosto ja ilmastopolitiikan pyöreä pöytä pitivät yhteiskokouksen kestävä kehityksen viikolla. Kuva: Laura Kotila

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä aloitti työnsä

Valtioneuvosto asetti 27.2.2020 ilmastopolitiikan pyöreän pöydän kestävän kehityksen toimikunnan yhteyteen. Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä toimii nykyisen hallituskauden ajan ja sen tarkoituksena on luoda yhteistä ymmärrystä siitä, miten Suomi voi siirtyä hiilineutraaliin yhteiskuntaan oikeudenmukaisesti ja nykyistä nopeammalla aikataululla.

Ilmastopolitiikan pyöreän pöydän puheenjohtajana toimii pääministeri Sanna Marin ja varapuheenjohtajina ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen, valtiovarainministeri Matti Vanhanen sekä nuorten ilmastodelegaatti Sara Nyman Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry:stä ja toimitusjohtaja Jouni Keronen Climate Leadership Coalition ry:stä. Jäseninä toimintaan osallistuu laajasti vaikuttajia yhteiskunnan eri sektoreilta.

Ylempi kuva: Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen ilmastopolitiikan pyöreän pöydän kokouksessa. Kuva: Laura Kotila

Alempi kuva: Ilmastopolitiikan pyöreä pöydän kokoukset järjestettiin vuonna 2020 hybriditilaisuuksina, joissa puheenjohtajat ja puhujat olivat paikalla Säätytalolla, ja muut osallistujat osallistuivat kokouksiin etäyhteyksin. Kuva: Laura Kotila

Nuorten Agenda 2030 -ryhmä

Kestävän kehityksen toimikunnan yhteydessä toimiva Nuorten Agenda2030 -ryhmä aloitti kolmannen toimintakautensa vuoden 2020 alussa. Ryhmässä on 14 eri puolilta Suomea ja erilaisista taustoista tulevaa jäsentä, jotka ovat iältään 16–28-vuotiaita. Puheenjohtajina toimivat Laura Hildén ja Sofia Savonen.

Nuorten Agenda2030 -ryhmä toimi vuoden aikana aktiivisesti osallistuen erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Puheenjohtaja Savonen piti Suomen puheenvuoron YK:n korkean tason kestävän kehityksen poliittisessa foorumissa (HLPF) nostaten esiin ilmastokriisin ja biodiversiteettikadon sekä korostaen nuorten ja alkuperäiskansojen mukaan ottamista oikeudenmukaisen ilmastopolitiikan saavuttamiseksi.

Lokakuussa 2020 Nuorten Agenda 2030 -ryhmä ja Suomen YK-nuoret jättivät yhdessä

50 muun nuorisojärjestön kanssa Suomen hallitukselle kirjallisen kannanoton ilmastolain uudistamisesta maailman vahvimmaks. Kannanotossa vaadittiin ilmastolain tiukentamista, koska tehdyt ilmastotoimet ovat olleet riittämättömiä.

Nuorten Agenda2030 -ryhmän puheenjohtajat Sofia Savonen ja Laura Hildén.

Toimikunta

Ministereiden kuvat: Laura Kotila

Sanna Marin

Matti Vanhanen

Krista Mikkonen

Katri Kulmuni

Puheenjohtaja: pääministeri **Sanna Marin**

Varapuheenjohtajat ympäristö- ja ilmastoministeri **Krista Mikkonen** ja valtiovarainministeri **Katri Kulmuni** / **Matti Vanhanen**

TOIMIKUNNAN TYÖTÄ TUKEVAT KESTÄVYYSPANEELIN ASIAANTUNTIJAT

Ympäristöpolitiikkakeskuksen johtaja, professori **Eeva Furman**, Suomen ympäristökeskus, paneelin puheenjohtaja

Vastuullisen liiketoiminnan professori **Minna Halme**, Aalto-yliopisto

Kansanterveystieteen professori **Jouni Jaakkola**, Oulun yliopisto

Ympäristötekniikan professori Lassi Linnanen, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto, paneelin varapuheenjohtaja

Soveltavan ekologian professori **Mikko Mönkkönen**, Jyväskylän yliopisto

Sosiaali- ja terveyspolitiikan professori **Juho Saari**, Tampereen yliopisto

Sosiaalipedagogiikan professori, **Arto O. Salonen**, Itä-Suomen yliopisto

Tulevaisuuden tutkimuksen dosentti, **Katariina Siivonen**, Turun yliopisto, paneelin varapuheenjohtaja

Geoinformatiikan tenure track professori **Tuuli Toivonen**, Helsingin yliopisto

Metsäekologian professori, **Anne Tolvanen**, Luonnonvarakeskus

Kestävän kehityksen pääsihteeri: Annika Lindblom, Sami Pirkkala ja Marja Innanen. Kuva: Valtioneuvosto, Tuomas Sauliala

Kestävyyspaneelin asiantuntijat. Alarivissä vasemmalla puheenjohtaja Eeva Furman, ja hänen vieressään varapuheenjohtajat Lassi Linnanen ja Katriina Siivonen. Ylärivissä Tuuli Toivonen, Minna Halme, Juho Saari ja Arto O. Salonen. Kuvasta puuttuvat Jouni Jaakkola, Mikko Mönkkönen ja Anne Tolvanen. Kuva: Veikko Somerpuro

Tule mukaan, tee sitoumus

Näin teet sitoumuksen kolmella selkeällä askeleella Sitoumus2050.fi-palvelussa.

1

VALITSE TAVOITTEET JA TEE SITOUMUS

Valitse itsellesi olennainen yksi tai useampi kahdeksasta kestävän kehityksen tavoitteesta. Sitoutudu konkreettisiin toimenpiteisiin valittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Aseta tavoitteet ja mittarit.

2

TOTEUTA

Julkaise sitoumus Sitoumus2050.fi-palvelussa. Viesti sitoumuksesta sidosryhmien kanssa ja kutsu muita liittymään mukaan. Lunasta sitoumus käytännön teoilla.

3

MITTAA

Mittaa edistymistä. Suomen kestävän kehityksen toimikunta auttaa seurannassa.

TEE SITOUMUS: Sitoumus2050.fi

TIETOA SITOUKSESTA: Kestavakehitys.fi ja Sitoumus2050.fi

OTA YHTEYTTÄ

Suomen kestävän kehityksen toimikunta

Annika Lindblom

Pääsihteeri (1.4.2021 saakka)
annika.lindblom@ym.fi

Sami Pirkkala

Johtava asiantuntija,
(pääsihteeri 1.4.2021 lähtien)
sami.pirkkala@vnk.fi

Marja Innanen

Apulaispääsihteeri
marja.innanen@vnk.fi

Seuraa Sitoumusta somessa ja bongaa oma sitoumuksesi feedistämme
@sitoumus2050
#Sitoumus2050